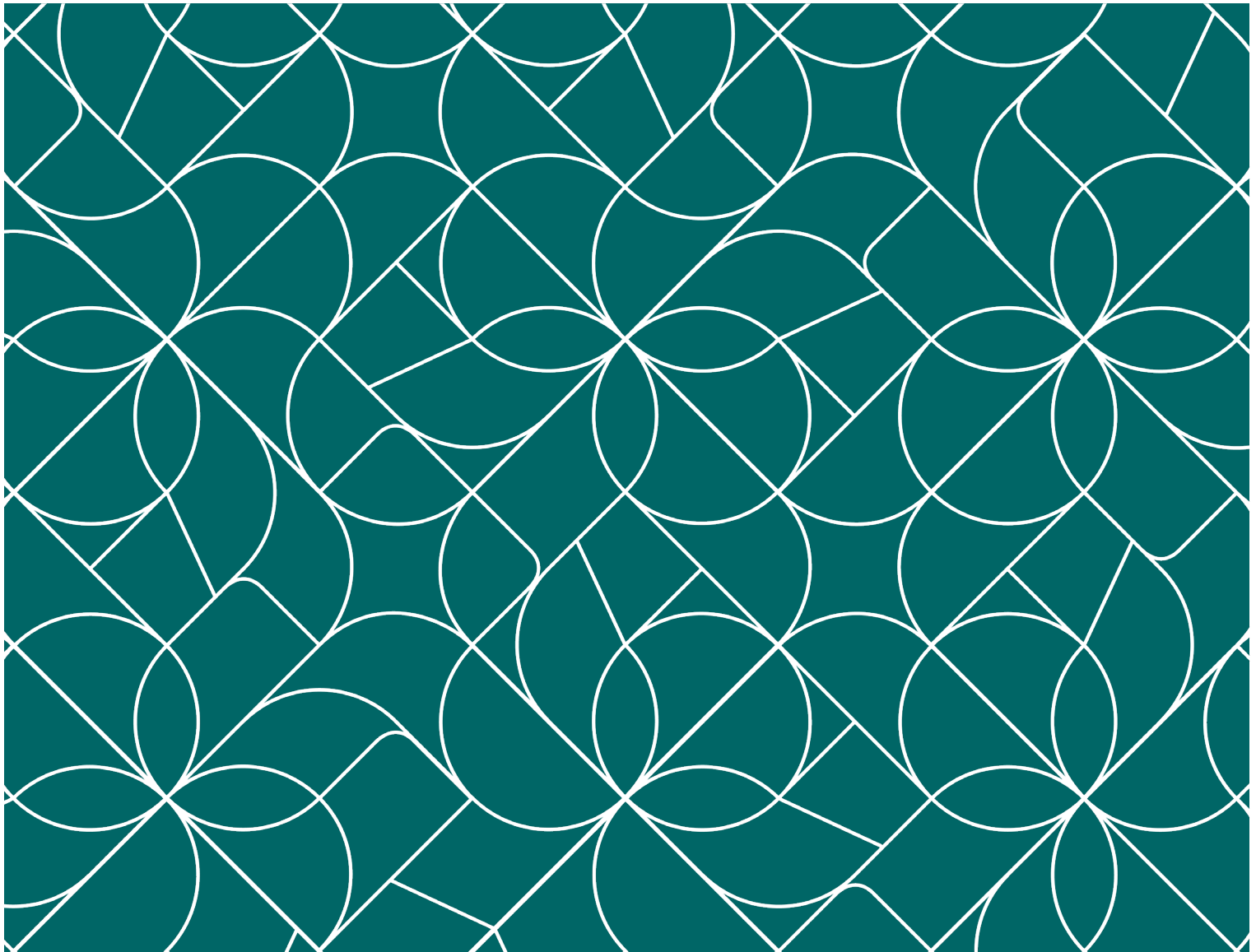

Förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom omsorgen

Delredovisning II av regeringsuppdrag (S2024/00041)

Citera gärna ur IVO:s publikationer, men ange alltid källa. Kom ihåg att bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten, och du måste ha upphovsmannens tillstånd för att använda dem.

Rapporten finns publicerad på www.ivo.se

Artikelnr • IVO 2026-05

Utgiven • Januari 2026, www.ivo.se

Sammanfattning

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har i uppdrag från regeringen att under 2024–2026 stärka och utveckla arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet samt förekomsten av oseriösa eller kriminella aktörer inom omsorgen. I denna delredovisning beskriver IVO myndighetens fortsatta arbete inom området samt resultatet av arbetet. IVO redovisar också fortsatta behov av förbättrade förutsättningar för att stärka myndighetens förmåga samt åtgärder för att bidra till kommunernas arbete mot välfärdsbrott.

Sedan 2024 har IVO intensifierat arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom myndighetens ansvarsområden. Flera regeringsuppdrag och ett förtydligat brottsförebyggande uppdrag bildar utgångspunkt för arbetet som alltmer genomsyrar myndighetens tillståndsprövning och tillsyn.

IVO:s tillståndsprövning och tillsyn visar på fortsatta problem med oseriösa och kriminella aktörer. Företrädare som ansöker om att få bedriva tillståndspliktig verksamhet inom omsorgen bedöms återkommande sakna förmåga eller avsikt att bedriva en seriös verksamhet som uppfyller gällande krav. Tillståndsprövningen utgör en tydlig grindvaktsfunktion och förhindrar att oseriösa och kriminella aktörer etablerar sig inom omsorgen. Under 2025 avslog IVO i genomsnitt nära 40 procent av inkomna ansökningar om att starta ny tillståndspliktig verksamhet, varav en majoritet av avslagen beror på att ägare och ledning inte bedöms uppfylla kraven på insikt eller lämplighet.

Den förstärkta tillsynen som inleddes 2024 mot tillståndsinnehavare och verksamheter där oseriösa eller kriminella aktörer riskerar att förekomma ger fortsatt effekt. Tillsynen har visat på så allvarliga brister i företrädares lämplighet och i verksamheterna att IVO under 2024 och 2025 har förbjudit eller återkallat tillståndet för 104 verksamheter (varav 58 under 2025). Utfallet av domstolarnas prövning av IVO:s beslut bekräftar att besluten är i linje med gällande rätt.

Gemensamt för dessa verksamheter är att de har drivits utan att ansvariga har lämplighet eller avsikt att bedriva omsorgsverksamhet enligt gällande krav. Det har gjorts att brukare i verksamheterna inte har fått de insatser som de har rätt till eller att de har riskerat att gå miste om insatser och att få sina behov tillgodosedda. Det rör sig om personer som är beroende av samhällets insatser, vilket gör dem extra sårbara.

Samtidigt har IVO ytterligare stärkt förmågan att upptäcka och hindra oseriösa och kriminella aktörer. Myndighetens tillsynsmetoder utvecklas kontinuerligt för att möta förändrade tillvägagångssätt bland de aktörer som försöker försvåra granskning eller som bedriver verksamhet med andra syften än att tillgodose brukares behov av omsorg. Myndighetens förmåga stärks även genom utökad och fördjupad myndighetssamverkan, förstärkt säkerhetsarbete, anpassningar i organisationen och ett växande antal medarbetare med utökad kompetens. Ökade befogenheter att bland annat återkalla tillstånd och utbyta information med andra myndigheter är ett centralt bidrag till den samlade förmågan.

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
IVO:s uppdrag och rättsliga förutsättningar	6
Åtgärder mot verksamheter och tillståndsinnehavare	7
Större fokus på att förebygga och förhindra välfärdsbrottslighet	8
Samverkan förstärker effekten av arbetet	9
Bättre förutsättningar men fortsatta hinder för att agera	10
Tillståndsplikt och tillståndsprövning	12
Förstärkt tillsyn mot oseriösa och kriminella	14
IVO:s tillsyn visar på så allvarliga brister att verksamheter behöver stängas ...	15
Tidigare iakttagelser om oseriösa och kriminella aktörer inom omsorgen bekräftas	17
Domstolarnas prövning stärker IVO:s arbete	19
Särskild insats mot vilande verksamheter	20
Åtgärder som bidrar till kommunernas arbete mot välfärdsbrott	21
Fortsatt arbete under uppdragsperioden	22
Referenser	23
Bilaga 1	26

Inledning

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) lämnar här en andra delredovisning av uppdraget om att förstärka tillsynen mot välfärdsbrottslighet inom omsorgen (S2024/00041). IVO ska under 2024–2026 stärka och utveckla sitt arbete med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och förekomsten av oseriösa aktörer inom omsorgen. I uppdraget ingår också att beskriva hur myndigheten, inom ramen för sitt uppdrag, kan utveckla åtgärder som bidrar till kommunernas arbete mot välfärdsbrottslighet samt vidta åtgärder som syftar till detta.

I den första delredovisningen från januari 2025 redovisade IVO myndighetens erfarenheter från tillståndsprövning och tillsyn samt åtgärder för att öka myndighetens förmåga att upptäcka och hindra oseriösa eller kriminella aktörer. I denna redovisning redovisas hur arbetet mot oseriösa och kriminella har förstärkts och resultatet av detta arbete. IVO ska slutredovisa uppdraget i januari 2027.

IVO:s uppdrag och rättsliga förutsättningar

IVO ansvarar för tillståndsprövning och tillsyn av verksamhet som bedrivs enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).¹ Tillsynen ska genomföras av ett brukarperspektiv och bidra till att omsorgen är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar och andra föreskrifter.² Sedan den 1 mars 2025 regleras IVO:s brottsförebyggande uppdrag i myndighetens instruktion.³

Privata utförare av de flesta verksamhetsformer inom socialtjänsten och LSS omfattas av tillståndsplikt. Kommuner och regioner omfattas inte av tillståndsplikt men ska anmäla verksamheten till IVO innan den startar.⁴ Tillståndsplikt finns inom vissa områden för att säkerställa att utförare som ska bedriva en sådan verksamhet är seriös och har förutsättningar att leva upp till de krav som ställs på en omsorg av god kvalitet.⁵ För att tillstånd ska beviljas ska IVO:s prövning visa att ägar- och ledningskretsen⁶ har insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten och uppfyller kravet på lämplighet. Den verksamhet som ska bedrivas måste också ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. IVO ska också pröva om verksamheten har förutsättningar att bedrivas så att kraven på god kvalitet och säkerhet uppfylls.⁷

Ett tillstånd får inte överlåtas.⁸ Om ett bolag eller annat privaträttsligt organ överlåter sin verksamhet följer dock tillståndet med till den nya ägaren. Överlåtelsen kan ske utan krav på att de nya ägarnas insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar prövas som vid en ansökan om nytt tillstånd. Förändringar i den krets av personer som utgör ägare och ledning ska dock anmälas till IVO och kan på så sätt bli föremål för granskning.⁹

¹ 26 kap. 1 § och 28 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400), SoL; 23 och 25 §§ lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

² 28 kap 2 § SoL, 26 § LSS samt 2 § förordningen (2013:176) med instruktion för Inspektionen för vård och omsorg.

³ 2 a § förordningen (2013:176) om instruktion för Inspektionen för vård och omsorg.

⁴ 26 kap. 1-2 §§ SoL, 23 § LSS.

⁵ Prop. 2017/18:158. Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, s. 39.

⁶ Av 26 kap. 4 § SoL och 23 § LSS framgår att det med ägar- och ledningskrets avses den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag och personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten. Den juridiska personen och samtliga personer i ägar- och ledningskretsen ska ingå i bedömningen.

⁷ 26 kap. 3 och 5 §§ SoL, 23 § LSS, 8 § förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

⁸ 15 kap. 7 § socialtjänstförordningen (2025:468), SoF, 8b § förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

⁹ 26 kap. 7 § SoL, 23b § LSS.

IVO:s tillsynsuppdrag inom omsorgen omfattar över 17 700 tillstånds- eller anmälningsskyldiga verksamheter, varav ungefär en tredjedel (5 600) utgörs av verksamheter som drivs av privata utförare med tillstånd.¹⁰ Tillsynsansvaret omfattar också övriga insatser inom ramen för socialtjänstlagen eller LSS som ges av kommuner eller privata utförare på uppdrag av en kommun.¹¹

IVO ska inspektera boenden som tar emot barn och unga minst en gång per år. Det gäller bostäder med särskild service för barn eller ungdomar, stödboenden, skyddade boenden och hem för vård eller boende (HVB). I samband med inspektionerna ska IVO prata med de placerade barn och unga som samtycker till det.¹²

Tillsynsansvaret ger IVO rätt att beträda verksamhetens lokaler. För tillträde till bostäder krävs att boende lämnar samtycke till inspektionen. IVO har också rätt att ta del av handlingar eller annat material som rör verksamheten. Verksamheten som granskas är skyldig att ge IVO den hjälp som behövs. I vissa fall har IVO rätt att få hjälp av Polismyndigheten för att en inspektion ska kunna genomföras.¹³

Åtgärder mot verksamheter och tillståndsinnehavare

Om IVO finner att en verksamhet inte fullgör sina skyldigheter och bedömer att det förekommer missförhållanden som påverkar individens möjlighet att få de insatser som den har rätt till, ska myndigheten förelägga ansvariga för verksamheten att avhjälpa missförhållandet.¹⁴

IVO har befogenhet att återkalla ett tillstånd eller förbjuda fortsatt verksamhet om missförhållandena är allvarliga eller innebär fara för enskildas liv, hälsa eller personliga säkerhet i övrigt. Detsamma gäller om tidigare föreläggande inte följs och missförhållandet i fråga är allvarligt eller om tillståndshavaren inte uppfyller krav på insikt, lämplighet eller ekonomiska förutsättningar. IVO får också återkalla ett tillstånd eller förbjuda fortsatt verksamhet om verksamheten allvarligt har underlåtit att utföra registerkontroll av personal på vissa boenden för barn och unga eller om en assistansverksamhet inte tillhandahåller assistans.¹⁵

¹⁰ IVO, Omsorgsregistret och registret över skyddade boenden per 2026-01-08.

¹¹ 28 kap 1 § SoL, 25 § LSS.

¹² 16 kap 1 § SoF, 11 § förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade.

¹³ 28 kap 5-7 §§ SoL, 26c-26e §§ LSS.

¹⁴ 28 kap 9 § SoL, 26 f § första stycket LSS. Förelägga innebär att verksamhet åläggs med krav att vidta specifika åtgärder inom en viss tid för att åtgärda till exempel missförhållanden.

¹⁵ 28 kap. 11 och 13 §§ SoL, 26g § LSS.

IVO kan dessutom tillfälligt förbjuda en verksamhet (som längst sex månader) när det finns sannolika skäl för att ett tillstånd helt eller delvis kommer att återkallas eller att verksamheten kommer förbjudas och ett sådant beslut inte kan vänta.¹⁶

Sedan den 1 januari 2026 får IVO förbjuda verksamhet som bedrivs i strid med tillståndsplikt, så kallad olovlig verksamhet, samt återkalla tillståndet för verksamheter vars tillstånd inte har utnyttjats under en sammanhängande tid av sex månader.¹⁷ IVO ska i vissa fall besluta att verksamheten ska betala en sanktionsavgift om den brutit mot villkor i tillståndet eller inte har följt kravet på registerkontroll av personal som ska arbeta med barn eller unga.¹⁸

Större fokus på att förebygga och förhindra välfärdsbrottslighet

IVO har sedan 2024 intensifierat arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom myndighetens ansvarsområden. Det arbete som inleddes genom särskilda satsningar integreras i allt högre utsträckning i all tillståndsprövning och tillsyn.

Flera regeringsuppdrag och ett förtydligat brottsförebyggande uppdrag bildar utgångspunkt för arbetet.¹⁹ IVO prioriterar tillsynsinsatser inom området och utvecklar tillsynsmetoder. Myndighetens förmåga stärks genom anpassningar i organisationen och ett ökat antal medarbetare med relevant kompetens för området. Samtidigt stärker IVO det interna säkerhetsarbetet för att uppdraget ska kunna genomföras under säkra och trygga förhållanden för medarbetarna samt för att motverka att aktörer infiltrerar verksamheten för att ta del av information eller påverka myndighetens arbete och beslut.²⁰

¹⁶ 28 kap. 12 § första stycket SoL, 26h § första stycket LSS.

¹⁷ 28 kap 11 och 12a §§ SoL, 26g och 26j §§ LSS

¹⁸ 28 kap. 16 § SoL, 26k § LSS

¹⁹ IVO har sedan 2024 fått flera regeringsuppdrag med direkt bäring på arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer. Utöver aktuellt regeringsuppdrag: Regeringen (Socialdepartementet). Uppdrag om förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottsligheten inom hälso- och sjukvården och tandvården (S2024/00037). Stockholm: Regeringskansliet 2024-01-11; Regeringen (Socialdepartementet). Uppdrag att stärka tillsynen av stödboende och hem för vård eller boende som tar emot barn och unga (S2024/01643). Stockholm: Regeringskansliet 2024-09-19; Regeringen (Justitiedepartementet). Uppdrag att bidra till att utveckla det brottsförebyggande arbetet (Ju2024/02612). Stockholm: Regeringskansliet 2024-12-12; Regeringen (Socialdepartementet). Uppdrag att kraftsamla mot organiserad brottslighet inom välfärden (S2025/01085). Stockholm: Regeringskansliet 2025-05-28. IVO:s regleringsbrev för 2026 innehåller också flera uppdrag på området, se Regeringen (Socialdepartementet). Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Inspektionen för vård och omsorg. Stockholm: Regeringskansliet 2025-12-18.

²⁰ Se IVO (2025h). Förstärkt säkerhetsarbete inom myndigheten, slutredovisning av regeringsuppdrag. IVO 2025-14.

Samverkan förstärker effekten av arbetet

Det myndighetsgemensamma arbetet är nödvändigt för att framgångsrikt motverka välfärdsbrottslighet. Under 2025 har IVO fortsatt att fördjupa och utveckla samverkan med prioriterade myndigheter.

IVO är en av 13 nätverksmyndigheter i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet²¹ och sedan 2025 deltar IVO i samtliga landets sju regionala underrättelsecentrum (RUC). IVO deltar även fortsatt i MUR-samarbetet²² och i den samverkan som Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och IVO inledde i december 2024 kring HVB och stödboende. Samverkan har möjliggjorts genom lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet (LUS)²³. Med anledning av att det regeringsuppdrag som IVO och flera myndigheter fått om att kraftsamla mot den organiserade brottsligheten förutsätter samarbete mellan berörda myndigheter stärks samverkan ytterligare.²⁴

Informations- och kunskapsutbyte mellan myndigheter och andra aktörer utgör underlag i IVO:s bedömningar och beslut i enskilda ärenden, men bidrar framför allt till myndighetens riskanalyser.

IVO har i samverkan med bland annat Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten, Försäkringskassan, Skatteverket och Arbetsmiljöverket genomfört gemensamma tillsynsinsatser mot verksamheter inom vården och omsorgen. Dessa har resulterat i att IVO kunnat agera med ingripande åtgärder mot enskilda verksamhetsutövare. I andra fall, när IVO:s möjlighet att agera varit begränsad, har effekten av samverkan i stället varit att andra myndigheter kunnat ingripa. Myndighetsgemensamma insatser har ibland också varit en förutsättning för att kunna genomföra inspektioner i verksamheterna. I flertalet fall har inspektioner genomförts med handräckning från Polismyndigheten för att säkerställa att IVO får tillträde till lokaler och kan ta del av relevanta handlingar.

Informationsutbyte och tillgång till information i digitalt format är en förutsättning för att kunna arbeta med datadriven riskanalys. IVO har utvecklat ett skräddarsytt digitalt analysverktyg, Aktörsgranskaren, som stöd i tillståndsprövning och tillsyn. Verktöget samkör information från andra myndigheter med IVO:s egen information och ger möjlighet till en mer automatiserad riskanalys som därmed blir mer enhetlig och effektiv.

²¹ För mer information om satsningen: Polismyndigheten (u.å.). Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet. <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/organiserad-brottslighet/myndighetsgemensam-satsning-mot-organiserad-brottslighet/> [hämtad 2025-12-15]

²² MUR står för: Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter mot missbruk och brott i välfärdssystemen.

²³ Enligt 2 § förordningen (2016:775) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet omfattas IVO av lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet.

²⁴ Regeringen (Socialdepartementet). Uppdrag att kraftsamla mot organiserad brottslighet inom välfärden (S2025/01085). Stockholm: Regeringskansliet 2025-05-28.

Myndighetssamverkan ökar IVO:s kunskap om vilka uppgifter och verktyg som andra myndigheter, regioner och kommuner förfogar över och som kan vara relevanta för IVO vid planering och prioritering av tillsynsinsatser. IVO har också genomfört ett antal kommunikationsinsatser och deltar bland annat i forum med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i syfte att sprida kunskap om myndighetens uppdrag och arbete.

Bättre förutsättningar men fortsatta hinder för att agera

IVO har under lång tid beskrivit myndighetens förutsättningar och behov för att genom tillståndsprövningen och tillsynen ytterligare bidra i arbetet mot välfärdsbrottslighet.²⁵ Flera av de åtgärder som IVO har föreslagit till regeringen har redan lett till lagstiftning medan andra är under beredning eller utredning.²⁶

Införandet av tillståndsplikt på fler områden och skarpare verktyg för att hindra redan etablerade aktörer stärker myndighetens förutsättningar. Den senaste tiden har det också skett flera förändringar i offentlighets- och sekretesslagstiftningen i syfte att underlätta utbytet av information mellan myndigheter. Inom IVO pågår ett arbete med att anpassa verksamheten till de nya bestämmelserna. Även i dessa frågor finns ett nära samarbete med andra berörda myndigheter om hur bestämmelserna ska tolkas och tillämpas. IVO deltar även i arbetet med regeringsuppdraget att samordna utvecklingen av effektiv informationsdelning i arbetet mot brott.²⁷ Den nya skyldigheten för kommuner att anmäla till IVO om det finns anledning att anta att en verksamhet bedrivs i strid med tillståndsplikt, en tillståndshavare inte är lämplig eller om det uppmärksammas allvarliga brister i en verksamhet där tillstånd krävs kommer ge ytterligare viktig information.²⁸

²⁵ Se bland annat IVO (2020). Mot ett datadrivet arbetssätt. IVO 2020–12; IVO (2021). Analys av regelverket för tillståndsprövning, slutrapport av regeringsuppdrag. IVO 2021–4; IVO (2022a). Budgetunderlag 2023–2025. IVO 2022–3; IVO (2022b). Förebyggande tillsyn. IVO 2022–9; IVO (2023). Budgetunderlag 2022–9. IVO 2023–7; IVO (2024a). Budgetunderlag 2025–2027. IVO 2024–3; IVO (2024b). Hemställan om åtgärder i syfte att förstärka IVO:s befogenheter i arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom vården och omsorgen. Dnr 1.5.2–26472/2024; IVO (2024c). Remissvar SOU 2023:66 Barn och unga i samhällsvård. Dnr 6.1.1-45761/2023; IVO (2024d). Remissvar över betänkandet SOU 2024:25 En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten. Dnr 6.1.1-16390/2024; IVO (2025a). Bidrag till att utveckla det brottsförebyggande arbetet. IVO 2025–11; IVO (2025b). Budgetunderlag 2026–2028. IVO 2025–6; IVO (2025c). Förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården och tandvården. IVO 2025–1; IVO (2025d). Förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom omsorgen. IVO 2025–2; IVO (2025f). Remissvar avseende betänkandet Hem för barn och unga. För en trygg, säker och meningsfull vård (SOU 2025:84). Dnr 6.1.1-18662/2025; IVO (2025g). Stärkt tillsyn av stödboende och hem för vård eller boende som tar emot barn och unga. IVO 2025–12.

²⁶ Bland annat Prop. 2025/26:15. Skarpare verktyg till Inspektionen för vård och omsorg; Prop. 2024/25:180. Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse; SOU 2025:84. Utredningen om HVB för barn och unga. Hem för barn och unga, för en trygg, meningsfull och säker vård: slutbetänkande; Dir. 2025:90. Åtgärder för en sund omsorgsmarknad.

²⁷ Regeringen (Finansdepartementet). Uppdrag att samordna utvecklingen av effektiv informationsdelning i arbetet mot brott (Fi2025/01460). Stockholm: Regeringskansliet 2025-06-26.

²⁸ 27 kap. 7 § SoL och 15 § LSS.

Samtidigt konstaterar IVO att oseriösa och kriminella aktörer försvårar, fördröjer eller hindrar nödvändig granskning genom att ständigt förändra sina metoder. Att bedriva tillståndsprövning och tillsyn på området är komplext och förutsätter en god anpassningsförmåga och ändamålsenliga verktyg. IVO har ställt sig bakom förslag om tidsbegränsade tillstånd för HVB samt utökad tillståndsplikt inom omsorgen men också inom hälso- och sjukvården.²⁹ Samtidigt har IVO beskrivit svårigheter i att granska ägare då kretsen som ska provas inte motsvarar tillgängliga uppgifter.³⁰

IVO har också efterfrågat direktåtkomst till misstanke- och belastningsregistret för en mer effektiv kontroll av företrädare och personal i verksamheterna. För att stärka skyddet för barn och unga som får insatser via socialtjänstlagen eller LSS har IVO föreslagit att arbetsgivarens ansvar att genomföra registerkontroll av personal inför anställning utökas till krav på regelbunden kontroll under hela anställningstiden.³¹

IVO:s register över omsorgsverksamheter är ett centralt verktyg för att kunna ha en översikt över de verksamheter som omfattas av myndighetens tillsynsansvar. Kännedomen om verksamheter är dock begränsad eftersom skyldigheten att anmäla verksamhet till omsorgsregistret enbart omfattar tillstånds- och anmälningsskyldig verksamhet inom omsorgen. IVO saknar därmed stöd för att systematiskt samla in och strukturera uppgifter om samtliga utförare som faller under IVO:s tillsynsansvar.³² Det gäller verksamheter som ofta erbjuder insatser till personer med sammansatta behov eller av andra skäl har svårt att göra sina röster hörda men inte omfattas av tillståndsplikt, till exempel så kallade servicebolag³³, familjehem eller så kallade stödboende för vuxna.

Det saknas också ett rättsligt ramverk för vilka uppgifter som ska föras in i registret. Myndigheten har därför påtalat behov av att kunna ta in och behandla personnummer för företrädare och föreståndare i verksamheten för att öka spårbarheten av individer som granskats i tillståndsprövning eller tillsyn.³⁴

²⁹ IVO (2025f); IVO (2025a).

³⁰ Det ägande och inflytande som IVO ska göra en ägar- och ledningsprövning av korresponderar inte mot de uppgifter som Bolagsverket registrerar. Enligt lagen (2017:631) om registrering av verkliga huvudmän ska ett ägarskap av mer än 25 procent av aktierna registreras, samtidigt ska IVO pröva ägare med väsentligt inflytande, vilket ägare till mindre andelar kan bedömas ha (Prop. 2017/18:158). Mot bakgrund av detta har IVO framfört behov av åtgärder som säkerställer tillgång till information om hela den ägarkrets som ska omfattas av prövning, se IVO (2025a).

³¹ Se IVO (2025a); IVO (2025g). IVO är positiv till att en utredning ska analysera behovet av och förutsättningarna för att göra bakgrundskontroller i såväl offentlig som privat verksamhet (dir. 2025:83).

³² IVO har ställt sig bakom förslag om nationellt register över familjehem som föreslagits i SOU 2023:66. Se IVO (2024c).

³³ Den som är beviljad assistans kan, utan krav på tillstånd från IVO, välja att anordna assistansen i egen regi och därmed vara arbetsgivare och anställa sina egna assistenter. Vid assistans utförd i egen regi kan den assistansberättigade i sin roll som arbetsgivare köpa vissa administrativa och liknande tjänster från så kallade servicebolag.

³⁴ Se bland annat IVO (2025f); IVO (2024d). IVO är positiv till att frågan utreds (dir. 2025:90).

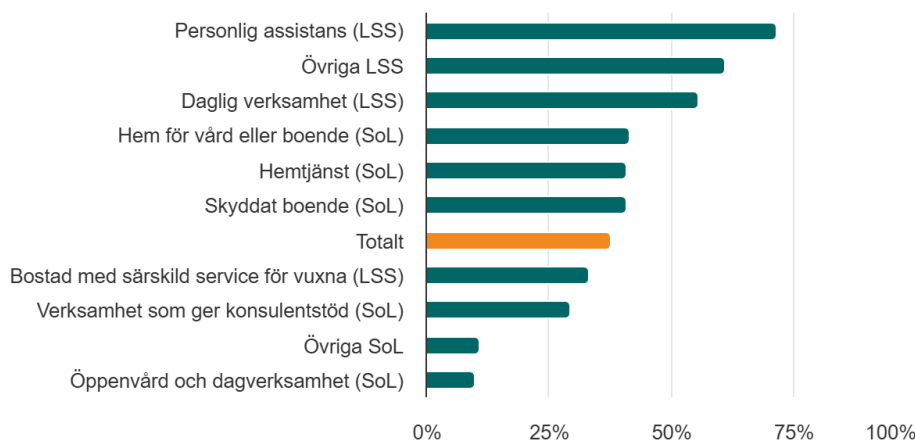
Tillståndsplikt och tillståndsprövning

Nästan all verksamhet inom omsorgen omfattas av tillståndsplikt. Av de 5 600 utfärdade tillstånden utgörs 35 procent av tillstånd för personlig assistans och bostäder med särskild service för vuxna. Inom verksamheter som personlig assistans, skyddade boenden, HVB och stödboenden för barn och unga drivs över 70 procent av privata utförare.³⁵

Tillstånd inom omsorgen har i huvudsak utfärdats utan tidsbegränsning, vilket innebär att aktiva verksamheter kan ha tillstånd utfärdade så långt tillbaka som på 1990-talet. Exempelvis är majoriteten av tillstånden för att bedriva personlig assistans och HVB utfärdade innan nuvarande krav på ägar- och ledningskretsens insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet infördes 2019.³⁶ Tidpunkten för när ett tillstånd utfärdats är därför en viktig indikator i IVO:s riskbaserade tillsyn av befintliga tillståndsinnehavare.

IVO avslag närmare 40 procent av de ungefär 400 ansökningar om att starta ny verksamhet som behandlats under 2025 (figur 1).³⁷ Andelen avslag varierar beroende på verksamhetstyp. Till exempel avslags 71 procent av ansökningarna om tillstånd för personlig assistans. För HVB, hemtjänst och skyddat boende avslags 41 procent av ansökningarna om tillstånd för att starta ny verksamhet.

Figur 1. Andel avslag på ansökan om att starta ny tillståndspliktig verksamhet 2025

Källa: IVO, 2025-12-31.

³⁵ Samtliga uppgifter är hämtade från Omsorgsregistret och IVO:s register över skyddade boenden per 2026-01-08.

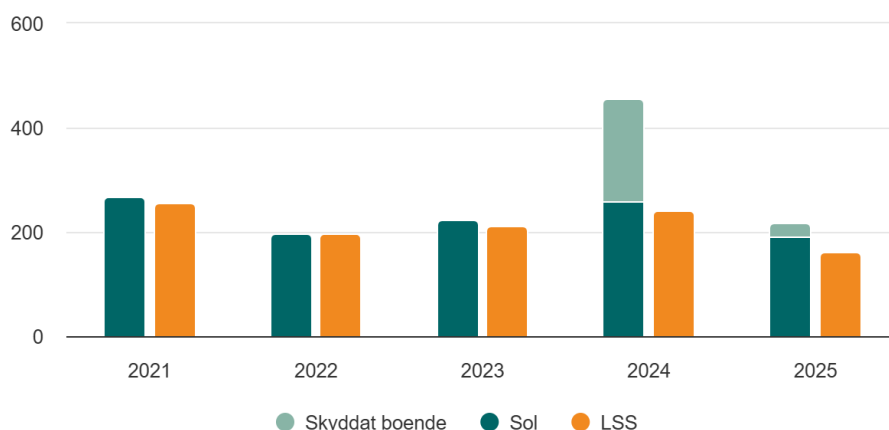
³⁶ IVO har i myndighetens regleringsbrev för 2026 fått i uppdrag att förstärka den riskbaserade tillsynen mot tillståndsinnehavare som beviljats tillstånd innan dagens krav på ägare och ledning.

³⁷ Under 2024 var motsvarande andel 30 procent av ca 430 ansökningar.

En majoritet av avslagen beror på att ägare och ledning inte bedöms uppfylla kraven på insikt eller lämplighet. IVO bedömer att förekomsten av oseriösa och kriminella aktörer samt verksamheter med bristande kompetens inom vissa områden avspeglas i avslagsfrekvensen. Det synliggör effekten av den grindvaktsfunktion som myndighetens tillståndsprövning har.

IVO tar årligen emot ungefär 500 ansökningar om att starta ny tillståndspliktig verksamhet (figur 2). Ansökningar om att starta ny verksamhet inom redan tillståndspliktiga områden ligger på en relativt konstant nivå. Större variationer i antalet förklaras framför allt av att tillståndsplikt införts på ett nytt område, 2024 infördes till exempel tillståndsplikt för skyddade boenden.

Figur 2. Antal inkomna ansökningar om att starta ny tillståndspliktig verksamhet inom SoL respektive LSS 2021–2025

Källa: IVO, 2025-12-31.

Myndigheten stärker kontinuerligt förutsättningarna för den granskning som sker i tillståndsprövningen. Till exempel verifieras information som lämnas in av den sökande i allt högre utsträckning mot objektiva källor. Det kan exempelvis gälla utbildningsbevis eller hyreskontrakt för lokaler. Intervjuer ingår också i allt större utsträckning när IVO granskar om företrädare eller andra utpekade funktioner har den kunskap och den kompetens som krävs.

Förstärkt tillsyn mot oseriösa och kriminella

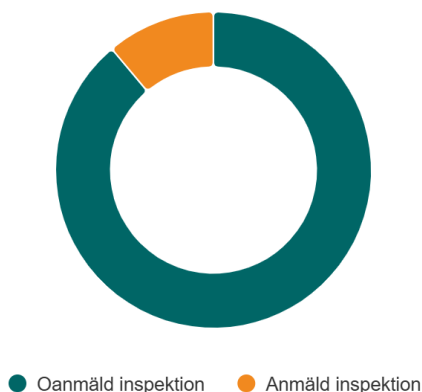
IVO:s årliga inspektioner av boenden som tar emot barn och unga identifierar och hindrar verksamheter som inte når upp till kraven på säkerhet och kvalitet eller som har verksamhetsföreträdare som saknar avsikt eller förmåga att bedriva en god omsorg. Tillsynen genomförs nationellt sedan 2024 och med utgångspunkt i en samlad riskanalys, enhetliga granskningsområden och arbetssätt.

Sedan 2025 genomför IVO ytterligare insatser för att förstärka tillsynens inriktning mot oseriösa och kriminella aktörer. Myndigheten utvecklar riskanalysen med mer träffsäkra indikatorer på oseriösa eller kriminella inslag. I tillsynen införs också nya arbetssätt för att vidga den granskning som tidigare fokuserat på verksamhetens kvalitet i första hand till att också omfatta företrädarna för verksamheten. Utvecklingen är ett komplement till den riskbaserade ägar- och ledningsprövning av tillståndsinnehavare som myndigheten också genomför. Tillsynsinsatser som genomförs samordnat mot flera verksamheter som drivs av samma företrädare, eller som ingår i samma koncern, möjliggör en sammantagen analys av brister i enskilda verksamheter. Underlaget bildar i sin tur grund för att bedöma om de ansvariga företrädarna uppfyller kraven på systematiskt kvalitetsarbete, tillräcklig insikt och lämplighet.

Sedan 2024 bedriver IVO en förstärkt tillsyn riktad mot tillståndsinnehavare och verksamheter inom omsorgen där myndighetens analys visar att oseriösa eller kriminella aktörer kan förekomma. Myndigheten inleder löpande nya granskningar, insatsen omfattar hittills ett 160-tal ärenden. Tillsynen spänner över hela omsorgen men med ett särskilt fokus på stödboende och HVB som tar emot barn och unga samt utförare av personlig assistans. Under 2025 har tillsynsinsatsen utvidgats till att också omfatta den kontroll av företrädare och verksamheter som IVO genomför inom ramen för ett angränsande regeringsuppdrag.³⁸

I ovan nämnda tillsynsinsats sker inspektioner i de flesta fall oanmält, det vill säga utan att den granskade verksamheten fått information i förväg (figur 3). Oanmälda inspektioner minskar risken för en tillrättalagd bild av verksamheten. Det minskar möjligheten att till exempel undanröja otillåtna tvångsåtgärder eller andra missförhållanden i verksamheten, ändra eller efterkonstruera dokumentation, eller att verksamheten väljer vilka av personalen och brukarna som får möjlighet att tala med IVO.

³⁸ IVO har tillsammans med sju andra myndigheter fått regeringsuppdrag om att stärka kontrollen och förhindra återinträde för individer som förekommer i olika lägesbilder över organiserad brottslighet. Se Regeringen (Socialdepartementet). Uppdrag att kraftsamla mot organiserad brottslighet i välfärden (S2025/01085). Stockholm: Regeringskansliet 2025-05-28.

Figur 3. Andel oanmälda inspektioner i den förstärkta tillsynsinsatsen 2024–2025

Källa: IVO, 2025-12-31.

IVO:s tillsyn visar på så allvarliga brister att verksamheter behöver stängas

IVO:s samlade tillsyn under 2024 och 2025 har visat på så allvarliga och utbredda brister att IVO beslutat att förbjuda eller återkalla tillstånden för 104 verksamheter inom omsorgen (tabell 1).³⁹ Gemensamt för dessa verksamheter är att de har drivits utan att ansvariga har lämplighet, förmåga eller avsikt att bedriva verksamhet enligt gällande krav. Det har gjort att brukare i verksamheterna inte har fått de insatser som de har rätt till eller har riskerat att gå miste om insatser och att få sina behov tillgodosedda. Det rör personer som är beroende av samhällets insatser, vilket gör dem extra sårbara och i behov av samhällets skydd.

³⁹ Under 2024 och 2025 fattade IVO också beslut om förbud mot två verksamheter som Statens institutionsstyrelse (SiS) är huvudman för. Dessa beslut berörs inte vidare i den här redovisningen.

Tabell 1. Antal återkallade tillstånd och förbjudna verksamheter 2024–2025

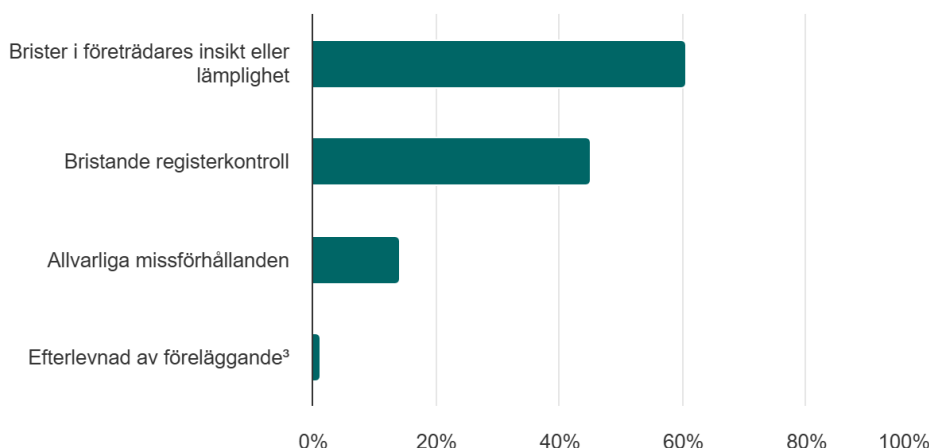
Verksamhetstyp (SoL 26 kap. / LSS 9 kap.)	2024	2025	Totalt
Hem för vård eller boende (0–20 år) (SoL)	17	16	33
Personlig assistans (LSS)	11	12	23
Bostad med särskild service för barn eller ungdomar (LSS)	5	7	12
Verksamhet som ger konsulentstöd (SoL)	3	7	10
Hemtjänst (SoL)	4	4	8
Stödboende (16–20 år) (SoL)	3	5	8
Avlösarservice (LSS)	1	2	3
Ledsagarservice (LSS)	1	2	3
Öppenvård och dagverksamhet (SoL)	0	2	2
Bostad med särskild service för vuxna (LSS)	1	0	1
Korttidsvistelse (LSS)	0	1	1
Totalt	46¹	58²	104

¹ Verksamheter som IVO beslutat att tillfälligt förbjuda och därefter återkallat tillstånden för återfinns under 2025 (två stycken).

² Varav IVO upphävt besluten för fem verksamheter på grund av ändrade sakförhållanden.

Källa: IVO, 2025-12-31.

Det vanligaste skälet till att IVO förbjuder eller återkallar tillståndet för en verksamhet är att företrädare inte uppfyller krav på lämplighet eller att företrädare allvarligt brustit i att kontrollera personal mot misstanke- och brottsregister inför anställning. I många fall finns så allvarliga missförhållanden i verksamheterna att brukarnas liv, hälsa eller personliga säkerhet är i fara (figur 4).

Figur 4. Fördelning av orsak till beslut om återkallelse eller förbud 2024–2025^{1,2}

¹ Ett beslut om återkallelse eller förbud kan baseras på en eller flera grunder. Därför summeras inte andelarna till 100 procent.

Uppgifterna baseras på de 69 beslut om återkallelse eller förbud som IVO fattat under 2025. Eftersom ett beslut kan avse flera verksamheter, är antal beslut färre än antal verksamheter som fått sina tillstånd återkallade eller förbudits under samma period.

² IVO:s möjlighet att återkalla tillstånd på grund av brister i ägare och lednings insikt, lämplighet eller ekonomiska förutsättningar är tillämpningsbar på tillståndspliktig verksamhet. Bestämmelserna om krav på registerkontroll av personal innan anställning gäller placeringsformer som tar emot barn eller unga och utgör således en grund för återkallelse av tillstånd eller förbud för sådana verksamheter.

³ 'Efterlevnad av föreläggande' avser beslut om återkallelse av tillstånd eller förbud med grund i att IVO:s föreläggande om att avhjälpa missförhållanden i verksamheten inte har följts och att missförhållandet i fråga har varit allvarligt.

Källa: IVO, 2025-12-31.

Tidigare iakttagelser om oseriösa och kriminella aktörer inom omsorgen bekräftas

IVO har tidigare redovisat iakttagelser från tillståndsprövning och tillsyn när det gäller oseriösa och kriminella aktörer.⁴⁰ Resultatet av myndighetens arbete under 2025 ligger fortsatt i linje med dessa. Oseriösa och kriminella aktörer försvårar tillståndsprövning och tillsyn, bland annat genom att inte uppfylla sin anmälningsskyldighet, lämna felaktiga eller vilseledande uppgifter eller dölja verkliga företrädare som inte uppfyller kraven på tillståndsinnehavare. IVO ser också företrädare som är olämpliga att bedriva verksamhet inom omsorgen för att de allvarligt brustit i att uppfylla krav på kvalitet, är dömda för brott, har misskött sig ekonomiskt eller inte följt de regler som gäller för företag.

När ansvariga inte har kontrollerat personalens bakgrund mot brotts- och misstankeregister innebär det en risk för att personer som begått grova brott eller är aktiva i kriminalitet anställs och arbetar med barn och unga. Allvarligt

⁴⁰ Se bland annat IVO (2025d); IVO (2025g)

åsidosättande av kraven på registerkontroll är ett vanligt skäl till att IVO återkallar tillstånd eller förbjuder verksamheter som riktar sig till barn. Efterlevnaden av kraven på registerkontroll är också det granskningsområde som IVO:s årliga tillsyn av boenden för barn och unga under 2025 identifierat som den mest förekommande bristen. Över en tredjedel av alla HVB, stödboenden och LSS-boendena har inte kontrollerat registerutdrag för personer som ska anställas så som lagen kräver.⁴¹ Det innebär en stor risk för att olämplig personal fortsatt anställs för att arbeta med utsatta barn och unga.

IVO har dessutom sett att ansvariga anställer personal dömda för brott utan att ha iakttagit den försiktighet och noggrannhet som krävs vid bedömningen av personals lämplighet.⁴² Samtidigt har IVO sett att placerade barn och unga i vissa verksamheter utsatts för fara för liv, hälsa eller personlig säkerhet, eftersom de vårdas av anställda som är aktiva i kriminalitet eller på andra sätt har ett skadligt inflytande på barn och unga.

Det förekommer att ansvariga anmäler att verksamheterna ska upphöra efter att myndigheten inlett tillsyn eller kommunicerat underlag för beslut i slutfasen av ärendets handläggning. Myndigheten kan inte utesluta att möjligheten utnyttjas som en strategi för att föregå IVO:s beslut. IVO konstaterar vikten av att eventuella brister i verksamheten eller bland företrädarna dokumenteras för det fall samma företrädare ansöker på nytt om att starta en tillståndspliktig verksamhet.

Många gånger återkommer dessutom samma individer i myndighetens tillståndsprövning och tillsyn. Genom mer eller mindre komplicerade bulvanupplägg kan individer som bedömts vara olämpliga behålla kontrollen över verksamheter, starta nya verksamheter och fortsätta verka på området tills IVO eller andra myndigheter upptäcker det och kan agera. Det stärker myndighetens behov av att kunna behandla uppgifter på sådant sätt att det enklare går att identifiera och spåra enskilda individer i myndighetens ärenden.

IVO ser också indikationer på att aktörer som bedömts vara olämpliga söker sig till områden som inte har tillståndsplikt eller att de agerar i gråzonen mellan icke tillståndspliktig och tillståndspliktig verksamhet för att undvika IVO:s prövning. Det innebär att företrädare som inte har prövats eller som bedömts vara olämpliga eller sakna förmåga att bedriva verksamhet ändå kan verka inom välfärden.

⁴¹ För mer information om resultat från den årliga tillsynen av boenden för barn och unga, se exempelvis IVO (2024e). Våld, hot, övergrepp och oseriös verksamhet på HVB. IVO 2024–11; IVO (2025e). Iakttagelser från tillsyn av LSS-boenden för barn och unga 2025. IVO 2025–21.

⁴² Även om det inte råder något absolut anställningsförbud förutsätts ansvariga vara mycket försiktiga när det gäller att anställa personer som visar upp registerutdrag med registeranteckning och att rekrytering generellt sker med stor medvetenhet och noggrannhet. Se prop. 2006/07:37 Registerkontroll av personal vid sådana hem för vård eller boende som tar emot barn.

Det kan handla om företrädare för personlig assistans som efter återkallat tillstånd fortsätter bedriva verksamhet men i så kallade servicebolag⁴³. Ett annat exempel är företrädare som bedömts vara olämpliga och söker sig till området för konsulentstött familjehemsverksamhet där tillstånd krävs för att både föreslå familjehem till kommuner och lämna stöd och handledning till familjehem, men inte för verksamhet som enbart erbjuder en av insatserna. Verksamheter utformas vidare så att de i praktiken utgör tillståndspliktig verksamhet men förkläs som en icke tillståndspliktig sådan. IVO har upptäckt familjehem som bedrivs yrkesmässigt och därmed snarare är att se som ett HVB eller LSS-boende. IVO har också sett så kallade stödboende för vuxna som bedrivs med sådant innehåll att det egentligen är fråga om ett tillståndspliktigt HVB.

Domstolarnas prövning stärker IVO:s arbete

I takt med att oseriösa aktörer blir alltmer kapabla till avancerade brottsupplägg ställs högre krav på IVO:s utredningar. Beslut ska vara väl underbyggda och rättssäkra. En förstärkt rättstillämpning tillsammans med utvecklad praxis på flera områden och analys av utfall i domstolsprocesser stärker rättssäkerheten och myndighetens förutsättningar för att agera skyndsamt, enhetligt och med rätt typ av åtgärd.

IVO:s beslut om att förbjuda eller återkalla tillstånd för en verksamhet överklagas och prövas i regel av en eller flera instanser. I de fall domstolen kommit med ett slutligt avgörande har domstolen i ett fall ändrat IVO:s beslut (tabell 2).

Tabell 2. Antal beslut om återkallelse av tillstånd eller förbud av fortsatt verksamhet under 2024–2025 som överklagats och utfall i domstol

Kategori	Antal
Beslut om återkallelse eller förbud	69
Varav överklagade beslut ¹	44
Avslutade domstolsprövningar	17
Varav beslut från IVO som upphävts av domstol efter slutlig prövning	1

¹ Exklusive beslut som överklagats och därefter avskrivits av domstol.

Källa: IVO, 2026-01-16.

⁴³ Så kallade servicebolag omfattas inte av tillståndsplikt. IVO har dock i flera ärenden bedömt att typen eller omfattningen av tjänster som servicebolagen utfört för den assistansberättigade gör att det inte varit fråga om assistans i egen regi. IVO bedömer i stället att det är fråga om assistans som utförs i en yrkesmässig enskild verksamhet och som därmed är tillståndspliktig. Även Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har nyligen i målet HFD 2025 ref. 48 bedömt att ett upplägg med servicebolag inte varit fråga om assistans som utförs i egen regi, utan att det rört sig om assistans som utförts i en yrkesmässig enskild verksamhet.

IVO bedömer att den särskilda tillsynsinsats som bedrivs mot verksamheter och tillståndsinnehavare efter indikation på oseriösa eller kriminella inslag är träffsäker. En stor andel av ärendena leder till att IVO vidtar de mest kraftfulla åtgärder som myndigheten har: återkallelse av tillstånd eller förbud. Utfallet av domstolsprövningarna bekräftar att IVO:s beslut är i linje med gällande rätt. Domstolarnas beslut berör också flera av de grunder på vilka myndigheten kan återkalla ett tillstånd eller förbjuda fortsatt verksamhet. Det innebär att IVO har fått viktig vägledning i vissa bedömningar, bland annat om kravet på registerkontroll av personal inför anställning samt brister i företrädares lämplighet.

Särskild insats mot vilande verksamheter

Den förstärkta tillsynen över så kallade vilande verksamheter⁴⁴ är också ett bidrag i arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer. IVO har bland annat sett att företrädare inom personlig assistans och HVB använder vilande verksamheter i beredskap för att möjliggöra en överflyttning av brukare från en annan av företrädarnas verksamhet som har fått sitt tillstånd återkallat. IVO bedömer också att bolag eller annat privaträttsligt organ som har vilande verksamheter med tillstånd är särskilt intressanta för oseriösa eller kriminella aktörer att ta över. En ägar- och ledningskrets kan bytas ut, utan krav på att den nya kretsens insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar för att bedriva en god och säker omsorg prövas.⁴⁵ Överlåtelsen förenklas ytterligare om det rör sig om en vilande verksamhet utan innehåll, där hänsyn inte behöver tas till befintlig personal, lokaler eller brukare.

Under 2024 och 2025 har IVO utökat granskningen av vilande verksamheter som tar emot barn och unga. Insatsen har lett till ett stort antal förelägganden med vite om att företrädare ska lämna uppgifter om den verksamhet som bedrivs.⁴⁶ IVO bedömer att insatsen sannolikt bidragit till ökningen av företrädare som anmält att verksamheten har lagts ner och att tillståndet därmed ska upphöra (tabell 3).⁴⁷

⁴⁴ Fram till 1 januari 2026 har det inte funnits krav på att en privat utförare med tillstånd för verksamhet enligt SoL eller LSS aktivt ska bedriva den verksamhet som tillståndet avser. Verksamhet som inte bedrivs trots att de har tillstånd kallas för vilande.

⁴⁵ Förfarandet möjliggör för personer som inte skulle godkännas i en ägar- och ledningsprövning efter ansökan om nytt tillstånd att bli tillståndsinnehavare. Förändringar i den krets av personer som utgör ägare och ledning ska dock anmälas till IVO och kan på så sätt bli föremål för granskning.

⁴⁶ Enligt 28 kap. 8 § SoL.

⁴⁷ Om den som bedriver sådan enskild verksamhet som avses i 28 kap. 1 § andra stycket SoL lägger ner verksamheten, ska denne genast anmäla detta till Inspektionen för vård och omsorg, enligt 15 kap. 14 § socialtjänstförordningen (2025:468), SoF.

Tabell 3. Antal boenden för barn och unga som fått förelägganden med vite om att lämna uppgifter respektive meddelat att verksamheten lagts ned

Resultat	2023	2024	2025
Föreläggande med vite	0	0	21
Anmälan om nedlagd verksamhet	55	64	75

Källa: IVO, 2025-12-31.

Nya bestämmelser som ger möjlighet att återkalla tillstånd som inte utnyttjats under en sammanhängande tid om sex månader ger IVO förutsättningar att ytterligare intensifiera arbetet. IVO har påbörjat tillämpningen av bestämmelserna för de boenden som ingår i den årliga tillsynen. Framöver avser myndigheten att också bredda insatsen till samtliga tillståndspliktiga områden inom omsorgen. En förbättrad ordning ger bättre förutsättningar för kontroll. Samtidigt minskar tillgången på tillstånd för oseriösa och kriminella aktörer.

Åtgärder som bidrar till kommunernas arbete mot välfärdsbrott

Inom tillståndspliktiga områden signalerar ett utfärdat tillstånd att företrädaren är lämplig och har förutsättningar att bedriva kvalitativ verksamhet. Resultatet av IVO:s tillsyn ger vägledning om kraven på tillståndsinnehavaren och verksamheten alltjämt uppfylls. Men varken tillståndsprövningen eller tillsynen kan göra anspråk på att vara en fullständig garanti för att en verksamhet eller dess företrädare har förutsättningar och avsikt att alltid säkerställa det bästa för brukarna. Kommunerna har det yttersta ansvaret för att följa upp att de insatser som ges till enskilda personer motsvarar deras behov av vård och behandling.⁴⁸ Kommunerna är också ansvariga för att kontrollera och följa upp verksamhet som kommunen överlämnat till privata utförare.⁴⁹ Genom uppföljningsansvaret för både individer och utförare har kommunerna en viktig roll i arbetet mot välfärdsbrott.

IVO har en pågående tillsynsinsats som bland annat omfattar kommunernas uppföljning och kontroll vid placering av barn och unga hos privata utförare. Genom att identifiera brister och utvecklingsbehov kan tillsynen vara ett stöd i kommunernas arbete.

⁴⁸ 4 kap. 1 § samt 5 kap. 1-2 §§ SoL, 6 § LSS.

⁴⁹ 10 kap. 8 § kommunallagen (2017:725).

Tillsynens relevans bekräftas av att IVO har bedömt att 295 kommuner och stadsdelar har så allvarliga brister att de har behövt redovisa till IVO vilka åtgärder de vidtar för att förbättra arbetet.⁵⁰

För att göra placering av barn och unga säkrare finns e-tjänsten IVO:s Placeringsstöd som stöd till placerande kommuner. Under 2025 har IVO förbättrat tjänsten så att den ger kommuner mer information om verksamheternas tillstånd, resultat från IVO:s tillsyn samt anmälningar och upplysningar som inkommit till myndigheten. E-tjänsten har nu cirka 230 anslutna kommuner. Det är angeläget att tjänstens innehåll och funktioner fortsätter att utvecklas, liksom att alla kommuner ansluter sig till tjänsten.

IVO ser kontinuerligt över hur resultatet av myndighetens tillsyn kan spridas och tillgängliggöras då det tillsammans med IVO:s information om olika verksamheter som tillgängliggörs i Placeringsstödet är ett stöd i kommunernas arbete. Myndighetens kontakter med kommunerna ger IVO viktig vägledning och bidrar i att säkerställa ett ändamålsenligt stöd.

Fortsatt arbete under uppdragsperioden

IVO:s tillståndsprövning och tillsyn av omsorgen är en central del i att motverka välfärdsbrott inom området. En förbättrad tillståndsprövning ger förutsättningar att upptäcka och hindra aktörer utan förmåga eller avsikt att bedriva en bra omsorg. Tillsynen leder till att missförhållanden upptäcks och att olämpliga aktörer stängs ute från att verka inom området.

Myndigheten fortsätter därför att förstärka tillståndsprövningen och tillsynen mot områden och verksamheter med oseriösa och kriminella aktörer. När arbetet alltmer går från att drivas i särskilda satsningar till att genomsyra hela myndighetens arbete förväntas effekten bli än mer kraftfull. Under kvarvarande uppdragsperiod ligger myndighetens fokus fortsatt på att med kontinuerligt utvecklade metoder genomföra tillsyn mot prioriterade områden och verksamheter ur ett välfärdsbrottsperspektiv.

Samarbetet med andra offentliga aktörer samt anpassningar och förstärkning av den interna organisationen är grundförutsättningar för att myndighetens kärnuppdrag ska kunna genomföras. Myndigheten fortsätter därför också att utveckla samverkan och skapa en mer ändamålsenlig intern organisation för att kunna möta nuvarande och framtida behov.

⁵⁰ Tillsynsinsatsen omfattar landets samtliga 303 kommuner och stadsdelar.

Referenser

- Dir. 2025:83. Ett ändamålsenligt regelverk för bakgrundskontroller.
- Dir. 2025:90. Åtgärder för en sund omsorgsmarknad.
- Högsta förvaltningsdomstolen 2025-10-14. Ref 48.
- IVO (2020). Mot ett datadrivet arbetssätt. IVO 2020–12.
- IVO (2021). Analys av regelverket för tillståndsprövning, slutrapport av regeringsuppdrag. IVO 2021–4.
- IVO (2022a). Budgetunderlag 2023–2025. IVO 2022–3.
- IVO (2022b). Förebyggande tillsyn. IVO 2022–9.
- IVO (2023). Budgetunderlag 2022–9. IVO 2023–7.
- IVO (2024a). Budgetunderlag 2025–2027. IVO 2024–3.
- IVO (2024b). Hemställan om åtgärder i syfte att förstärka IVO:s befogenheter i arbetet mot oseriösa och kriminella aktörer inom vården och omsorgen. Dnr 1.5.2–26472/2024.
- IVO (2024c). Remissvar SOU 2023:66 Barn och unga i samhällsvård. Dnr 6.1.1-45761/2023.
- IVO (2024d). Remissvar över betänkandet SOU 2024:25 En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten. Dnr 6.1.1-16390/2024.
- IVO (2024e). Våld, hot, övergrepp och oseriös verksamhet på HVB. IVO 2024-11.
- IVO (2025a). Bidrag till att utveckla det brottsförebyggande arbetet. IVO 2025–11.
- IVO (2025b). Budgetunderlag 2026–2028. IVO 2025–6.
- IVO (2025c) Förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom hälso- och sjukvården och tandvården. IVO 2025–1.
- IVO (2025d) Förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottslighet inom omsorgen. IVO 2025–2.
- IVO (2025e). Iakttagelser från tillsyn av LSS-boenden för barn och unga 2025. IVO 2025–21.
- IVO (2025f). Remissvar avseende betänkandet Hem för barn och unga. För en trygg, säker och meningsfull vård (SOU 2025:84). Dnr 6.1.1-18662/2025.
- IVO (2025g). Stärkt tillsyn av stödboende och hem för vård eller boende som tar emot barn och unga. IVO 2025–12.
- IVO (2025h). Förstärkt säkerhetsarbete inom myndigheten, slutredovisning av regeringsuppdrag. IVO 2025–14.

Polismyndigheten (u.å.). Myndighetsgemensam satsning mot organiserad brottslighet. <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/organiserad-brottslighet/myndighetsgemensam-satsning-mot-organiserad-brottslighet/> [hämtad 2025-12-15].

Prop. 2006/07:37. Registerkontroll av personal vid sådana hem för vård eller boende som tar emot barn.

Prop. 2025/26:15. Skarpare verktyg till Inspektionen för vård och omsorg.

Prop. 2017/18:158. Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden.

Prop. 2024/25:180. Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – en ny sekretessbrytande bestämmelse.

Regeringen (Finansdepartementet). Uppdrag att samordna utvecklingen av effektiv informationsdelning i arbetet mot brott (Fi2025/01460).
Stockholm: Regeringskansliet 2025-06-26.

Regeringen (Justitiedepartementet). Uppdrag att bidra till att utveckla det brottsförebyggande arbetet (Ju2024/02612).
Stockholm: Regeringskansliet 2024-12-12.

Regeringen (Socialdepartementet). Uppdrag om förstärkt tillsyn mot välfärdsbrottsligheten inom hälso- och sjukvården och tandvården (S2024/00037).
Stockholm: Regeringskansliet 2024-01-11.

Regeringen (Socialdepartementet). Uppdrag att kraftsamla mot organiserad brottslighet i välfärden (S2025/01085). Stockholm: Regeringskansliet 2025-05-28.

Regeringen (Socialdepartementet). Uppdrag att stärka tillsynen av stödboende och hem för vård eller boende som tar emot barn och unga (S2024/01643).
Stockholm: Regeringskansliet 2024-09-19.

Regeringen (Socialdepartementet). Regleringsbrev för budgetåret 2026 avseende Inspektionen för vård och omsorg (S2025/02147).
Stockholm: Regeringskansliet 2025-12-18.

SFS 2013:176 Förordningen om instruktion för Inspektionen för vård och omsorg.

SFS 1993:1090 Förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade.

SFS 2016:775 Förordning om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet.

SFS 2017:631 Lag om registrering av verkliga huvudmän.

SFS 1993:387 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade.

SFS 2016:774 Lag om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet.

SFS 2017:725 Kommunallagen.

SFS 2009:400 Offentlighets- och sekretesslag.

SFS 2025:468 Socialtjänstförordning.

SFS 2025:400 Socialtjänstlag.

SOU 2025:84. Utredningen om HVB för barn och unga. Hem för barn och unga, för en trygg, meningsfull och säker vård: slutbetänkande.

SOU 2023:66. Utredningen om barn och unga i samhällets vård. För barn och unga i samhällsvård: slutbetänkande.

Bilaga 1

IVO:s beslut om återkallade tillstånd, förbud och tillfälliga förbud under 2024–2025.

Tabell 4. IVO:s beslut om återkallade tillstånd, förbud och tillfälliga förbud 2024–2025

Diarie-nummer	Ärende	Kommentar
44778/2023	Återkallelse av tillstånd vid Habiliteringsinsatser i Uppsala AB med verksamhet vid Lillgården i Uppsala	
09582/2024	Återkallelse av tillstånd vid Vivianne Omsorg AB i Järfälla	
09753/2024	Tillfälligt förbud vid Gotländska HVB	
10958/2024	Återkallelse av tillstånd vid Cura gruppen CG AB i Örebro	
13038/2024	Återkallelse av tillstånd vid Omnia Personlig Assistans AB i Nacka	
13946/2024	Återkallelse av tillstånd vid Continuum AB i Stockholm	
16068/2024	Återkallelse av tillstånd vid Pax Menchi AB i Partille	
16528/2024	Återkallelse av tillstånd vid Together Assistans AB i Haninge	
17090/2024	Återkallelse av tillstånd vid Rättvis Assistans i Sverige AB i Vellinge	
18036/2024	Återkallelse av tillstånd vid Forma Familjehem i Helsingborg	
19067/2024	Återkallelse av tillstånd vid Swedsom Omsorg AB i Umeå	
23035/2024	Återkallelse av tillstånd vid Sverigespira assistans AB i Malmö	
24156/2024	Återkallelse av tillstånd vid Malmö Personlig assistans i Malmö	
24159/2024	Återkallelse av tillstånd vid Näringsverksamheten Malmö Personlig Assistans	
25825/2024	Återkallelse av tillstånd vid Attendo Gläntan i Nynäshamn	
25826/2024	Återkallelse av tillstånd vid Villan i Nynäshamn	

Diarie-nummer	Ärende	Kommentar
25827/2024	Återkallelse av tillstånd vid Lyckebo i Nynäshamn	
25828/2024	Återkallelse av tillstånd vid Attendo Lärkan i Nynäshamn	
26747/2024	Återkallelse av tillstånd vid Ekens barnboende i Täby	
28021/2024	Tillfälligt förbud mot fortsatt verksamhet vid HVB Boda Familjecentrum i Borås	Upphävt av IVO
28116/2024	Tillfälligt förbud mot fortsatt verksamhet vid Ramnås utrednings- och behandlingshem i Borås	Upphävt av IVO
30737/2024	Tillfälligt förbud mot fortsatt verksamhet vid Staple ungdomshem AB på Gotland	
30820/2024	Återkallelse av tillstånd vid Solid Care Assistans Stockholm AB i Stockholm	
31094/2024	Återkallelse av tillstånd vid Axelvold Skola och HVB AB i Svalöv	
32270/2024	Tillfälligt förbud mot fortsatt verksamhet vid Tors Gård på Gotland	Därefter återkallelse av tillstånd i ärende med dnr 12741/2025
34891/2024	Återkallelse av tillstånd vid Bamboo care Team AB i Stockholm	
35265/2024	Återkallelse av tillstånd vid HVB Safe Care 2015 AB i Malmö	
35932/2024	Återkallelse av tillstånd vid HVB Fristad AB	Upphävt av domstol
36090/2024	Återkallelse av tillstånd vid OUC Steninge i Sigtuna	
36018/2024	Återkallelse av tillstånd vid Utvecklingshemmet Ringgården	
36329/2024	Återkallelse av tillstånd vid Curantis ekonomisk förening i Göteborg	
36455/2024	Återkallelse av tillstånd vid Vega HVB AB i Burlöv	
36463/2024	Återkallelse av tillstånd vid Trygg Framtid TF AB i Stockholm	
36469/2024	Återkallelse av tillstånd vid Lundby Assistans Handelsbolag i Växjö	
36462/2024	Återkallelse av tillstånd vid Saschas Familjearbete AB i Stockholm	

Diarie-nummer	Ärende	Kommentar
36837/2024	Återkallelse av tillstånd vid Gästgivaregården i Motala	
37147/2024	Tillfälligt förbud mot fortsatt verksamhet vid Villa Fredriksborg	Upphävt av IVO
00743/2025	Återkallelse av tillstånd vid Wim care AB i Uppsala	
01385/2025	Tillfälligt förbud mot fortsatt verksamhet vid Vändpunkten Stödboende i Burlöv	Därefter återkallelse av tillstånd i ärende med dnr 18683/2025
02108/2025	Återkallelse av tillstånd vid La Vita Assistans AB	
02107/2025	Återkallelse av tillstånd vid NC Assistans AB i Örebro	
05969/2025	Återkallelse av tillstånd vid Skönbergahem AB i Flen	
06894/2025	Förbud mot fortsatt verksamhet vid Stödboende Tingsnäs vägen 25 i Mora	
07622/2025	Återkallelse av tillstånd vid Arendalagården i Lund	Upphävt av IVO
07870/2025	Återkallelse av tillstånd vid Klara Omsorg och Familjehem i Stockholm	
08884/2025	Återkallelse av tillstånd vid Steg 1 AB stödboende i Solna	
08871/2025	Återkallelse av tillstånd vid Nordisk Hem och LSS Assistans AB i Stockholm	
12741/2025	Återkallelse av tillstånd vid Tors Gård på Gotland	
12708/2025	Återkallelse av tillstånd vid S B Assistansaktiebolag i Ekerö	
17400/2025	Återkallelse av tillstånd vid Marielunds LSS i Karlskrona	
17567/2025	Förbud mot fortsatt verksamhet vid Bostad med särskild service Steen Priwins gata 3 (BoU) i Göteborg	
17556/2025	Återkallelse av tillstånd vid Marielund LSS i Nybro	
17552/2025	Förbud mot fortsatt verksamhet vid Stödboende barn och unga i Knivsta kommun	
17767/2025	Återkallelse av tillstånd vid Harmoniassistans AB Helsingborg	

Diarie-nummer	Ärende	Kommentar
17889/2025	Återkallelse av tillstånd vid Humlan Assistans AB i Botkyrka	
18617/2025	Återkallelse av tillstånd vid flera verksamheter Sociallux AB i Stockholm	
18660/2025	Förbud mot fortsatt verksamhet vid Tegelbruksgatans barn- och ungdomsboende i Jönköping	
18683/2025	Återkallelse av tillstånd vid flera verksamheter HVB Center i Skåne AB	
21259/2025	Återkallelse av tillstånd vid Astra Assistans AB i Göteborg	
22557/2025	Förbud mot fortsatt verksamhet vid Safiren i Vallentuna	
28393/2025	Återkallelse av tillstånd vid två verksamheter vid Areso Vård och Omsorg AB i Göteborg	
29709/2025	Återkallelse av tillstånd för Corab Assistans AB	
29710/2025	Återkallelse av tillstånd för Centrum för Individ och Familj i Sverige AB	
29960/2025	Återkallelse av tillstånd vid Liberta Care AB i Jönköping	
30553/2025	Återkallelse av tillstånd vid Riddarhyttans Gård AB	
31953/2025	Återkallelse av tillstånd vid Bergtallen HVB	Upphävt av IVO
34817/2025	Återkallelse av tillstånd vid Sileo i Kungälv	
35637/2025	Återkallelse av tillstånd vid Quality Care Malmö AB	
35884/2025	Återkallelse av tillstånd vid Freja Omsorg AB i Haninge	
36002/2025	Förbud mot fortsatt verksamhet vid Safiren korttidsvistelse i Vallentuna	
36400/2025	Återkallelse av tillstånd vid Furuboda HVB i Kristianstad	
36691/2025	Återkallelse av tillstånd att bedriva verksamhet vid Elevhemmet Rosenhill i Trosa	
36693/2025	Återkallelse av tillstånd att bedriva verksamhet vid Elevhemmet Lilla Lindå i Trosa	

Diarie- nummer	Ärende	Kommentar
36827/2025	Återkallelse av tillstånd vid SystraMi Omsorg AB i Uppsala	
37050/2025	Återkallelse av tillstånd vid Assistans och Redovisning i Eskilstuna AB	
36998/2025	Återkallelse av tillstånd vid Aurora Home AB	

Källa: IVO, 2025-12-31.